

Evaluering av planer for et godt psykososialt miljø i skolene

Saksbehandler: Ellen Benestad

Saksnr.: 19/01759-1

Behandlingsrekkefølge

Møtedato

Hovedutvalg for oppvekst og kultur

Rådmannens innstilling:

Saken tas til orientering.

Ås, 11.06.2019

Trine Christensen
Rådmann

Ellen M. Benestad
Kommunalsjef oppvekst og
opplæring

Avgjørelsesmyndighet:

Hovedutvalg oppvekst og kultur
Hovedutvalg helse og sosial

Behandlingsrekkefølge:

Hovedutvalg oppvekst og kultur
Hovedutvalg helse og sosial

Vedlegg:

Handlingsprogram for godt psykososialt miljø i skoler og SFO

Vedlegg:

Handlingsplan for et godt psykososialt miljø i skolene og SFO (1) - endelig versjon
høst 17

Saksbehandler sender vedtaket til:

Marit Leinhardt, kommunalsjef helse og mestring
Ellen Benestad, kommunalsjef oppvekst og opplæring

Saksutredning:

Fakta i saken:

I sak 21/16 den 09.05.2016 vedtok **Hovedutvalg for oppvekst og kultur følgende:**

1. Ås kommune skal utarbeide en felles kommunal «handlingsplan for et godt psykososialt miljø i skolene og SFO» gjeldende fra 2017. Denne skal implementeres, synliggjøres og brukes konsekvent av alle skolene og SFO i kommunen. Handlingsplanen skal rulleres hvert 4. år, første gang i 2020.
2. Ås kommune setter ned et «beredskapsteam mot mobbing» - en sammensatt gruppe fra skole, skolehelsetjenesten, PPS, barnevernet og NAV, som håndterer de mest krevende mobbesakene. Utgiftene for 2016 dekkes av udisponert overskudd for 2015.
3. Ås kommune skal systematisk arbeide for alle skoler har programmer for å sikre et godt læringsmiljø. Skolene i Ås har valgt to modeller; PALS eller Mitt Valg - og HOK mener det er viktig at de resterende skolene velger ett av disse programmene.

I sak 15/16 den 09.05.2016 vedtok **Hovedutvalg for helse og sosial følgende:**

1. Ås kommune skal utarbeide en felles kommunal «handlingsplan for et godt psykososialt miljø i skolene og SFO». Denne skal implementeres, synliggjøres og brukes konsekvent av alle skolene og SFO i kommunen. Planen skal være klar i løpet av 2016.
2. Ås kommune setter ned et «beredskapsteam mot mobbing» - en sammensatt gruppe fra skole, skolehelsetjenesten, PPS, barnevernet og NAV, som håndterer de mest krevende mobbesakene. Beredskapsteamet skal være klart til skolestart høsten 2016.
3. Det er viktig å evaluere denne satsningen innen to år etter at tiltakene er satt i verk. En felles metode for å jobbe med forebygging av mobbing vil være en fordel når man skal evaluere effekt.

Vurdering:

HOK-sak 21/16 og HHS 15/16

PKT 1 begge utvalgenes vedtak sier at Ås kommune skal utarbeide en felles kommunal handlingsplan for et godt psykososialt miljø i skolene og SFO. Planen er utarbeidet av pedagogisk innsatsteam på PPS i samarbeid med skolene og implementert i alle skolene. De fleste skolene har også utarbeidet egne lokale planer basert på den kommunale handlingsplanen. Den kommunale planen «Handlingsplan for godt psykososialt miljø i skoler og SFO» ligger vedlagt.

Ås kommune

1. august 2017 trådte en lovendring i opplæringsloven kapittel 9 A i kraft. Handlingsplan for godt psykososialt miljø i skolene og SFO er revidert etter lovendringen.

De skolene som ikke har ferdigstilt sin egen lokale plan er nå i gang med arbeidet.

PKT 2 i begge utvalg bes det om at det settes ned et beredskapsteam mot mobbing. Det er ikke laget et felles beredskapsteam for kommunen. Alle skoler har imidlertid et ressursteam som tar opp vanskelige elevsaker. I ressursteamet har det variert hvem som har sittet utover skolens ledelse og PPS. Fra 1.8.2019 innføres det felles rutiner og sammensetning av ressursteam. I ressursteamet sitter skolens ledelse, sosiallærer der det finnes, representant fra PPS, helsesykepleier og barnevern. Teamet er tverrfaglig og kjenner skolens kultur som er nyttig når denne type saker skal behandles. Det er ingen saker som er like og fremgangsmåten man bruker vil være avhengig av sakens kompleksitet, skolens kultur, alder på eleven etc. Viser til Handlingsplan for godt psykososialt miljø i skoler og SFO som sier noe om hvorledes skolene skal jobbe.

Å ha et beredskapsteam mot mobbing som skal være felles for alle skolene, vil øke antall personer som jobber med samme sak. 1. august 2017 trådte en lovendring i opplæringsloven kapittel 9 A i kraft. Lovendringen har medført at foresatte og eleven det gjelder kan melde trakassering, krenkende atferd, diskriminering og mobbing direkte inn til fylkesmannen. Saken skal være tatt opp med rektor før den meldes til fylkesmannen. Rektor har da 1 uke på å ta tak i saken og trygge elev og foresatte at det vil skje noe. Hvis en elev eller foresatte ikke er fornøyd med hvordan skolen følger opp saken for at eleven skal få det trygt og godt, kan de så melde fra til fylkesmannen. Denne lovendringen har fjernet behovet for et kommunalt beredskapsteam, men økt behovet for at rektor har et tverrfaglig ressursteam på den enkelte skole som kan hjelpe rektor med å håndtere denne type saker. Å bruke fagpersoner som opererer under forskjellige lovverk, krever imidlertid et samtykke fra foresatte/eleven.

Går saken til fylkesmannen, skal skolen sende over alle de opplysningene fylkesmannen mener at de trenger for å utrede saken. Den taushetsplikten som skolens ansatte eller skoleeier har etter forvaltningsloven, er ikke til hinder for overlevering av informasjon til fylkesmannen i saken. For at fylkesmannen skal få opplysninger fra skolehelsetjenesten, fastlegen eller andre med taushetsplikt etter helsepersonelloven, forutsetter det imidlertid samtykke fra den opplysningene gjelder.

PKT 3 i HOK-sak 21/16 – 7 av skolene følger enten Mitt valg eller PALS. En av skolene bruker deler av programmene og Rustad skole skal inn i MOOC'en «Skolemiljø og krenkelser» fra høsten 2019. Dette er en nettressurs som går over to år. Dette programmet har Kroer skole gjennomført de 2 siste årene og er svært fornøyd med opplæringen og resultatet av dette.

Ås kommune

PKT 3 i HHS_sak 15/16 ber om at satsningen evalueres etter 2 år.

Å fremme og utvikle et trygt og godt psykososialt miljø er en del av den ordinære pedagogiske praksisen i skolen. I dette arbeidet kreves en skoleomfattende innsats. Alle må dra i samme retning og ha en felles tro på at negativ atferd kan forebygges og håndteres (NOU, 2015).

- Fem sentrale faktorer er av betydning for arbeidet med det psykososiale miljøet på skolen; skolekultur, skoleledelse, relasjonsbasert klasseledelse, elev-elev-relasjoner og samarbeid med foresatte. For å lykkes må man jobbe med alle områdene og for å håndtere mobbing og andre krenkelses, må skolene jobbe etter bestemmelsen om nulltoleranse. I hverdagen betyr dette at man ikke godtar å ha mistanke om at noen elever ikke har det bra.
- Alle skoler opplever tidvis elever som opplever at de ikke har et trygt og godt skolemiljø. Å holde fokus på nulltoleranse for mobbing og krenkelses og at alle elever skal oppleve en trygg og god skoledag, er målet for arbeidet. Dette krever at de voksne både har kunnskap om lovverket, rutiner som skal følges, og at de vil se og erkjenne at mobbing og krenkelses skjer. De fem delpliktene; å følge med, gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak, er plikter som aldri kan krysses av som «ferdig utført». Aktivitetsplikten utløses uavhengig av hvordan skolen får kjennskap til at en elev ikke har det bra.
- Skolene har valgt henholdsvis PALS og Mitt valg som metode for å jobbe med forebygging av mobbing. Hvilken metode skolene bruker, ser ut til å ha liten betydning. Men de skolene som har greid å jobbe systematisk over tid med å utvikle og implementere gode rutiner hos voksne og barn, er de som har lyktes best.
- Skolene og SFO'ene med godt implementerte rutiner har også voksne som har kunnskap nok til å erkjenne at mobbing og krenkelses skjer og at de er klare over de fem delpliktene som følger av opplæringsloven kapittel 9 A og følger dem.
- Pedagogisk innsatsteam (PIT) består av 4 erfarne pedagoger med spesialkompetanse på læringsmiljø. Disse personene arbeider på systemnivå og veileder ansatte i skoler og barnehager for å endre praksis og skape gode læringsmiljøer.
- De fleste skolene har utarbeidet en lokal plan for et godt psykososialt miljø. De skolene som ennå ikke har ferdigstilt sin lokale plan er pålagt å ferdigstille den.
- Alle skolene skal fra 1.8.2019 ha et ressursteam som fungerer på samme måte på alle skoler, ha tilnærmet lik sammensetning og felles rutiner. Måten man velger å intervensere på i en sak er imidlertid avhengig av sakens kompleksitet. En fremgangsmåte vil aldri passe i alle saker.

Ås kommune

Konklusjon med begrunnelse:

Arbeidet for et godt psykososialt miljø i skolene og SFO må foregå parallelt på skoleeiernivå, skolenivå, gruppe- og elevnivå og i samarbeid med foresatte. Dette arbeidet spenner seg fra skoleeiers og skolenes overordnede arbeid med planer og rutiner, ned til hvordan man griper inn overfor de «små» krenkelsene elever kan oppleve i løpet av en dag. Arbeidet omfatter alle som jobber i skolen.

Dette er et arbeid som man aldri kan si seg fornøyd med eller legge vekk. Det krever voksne som tar de 5 delpliktene å følge med, gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak på alvor.

Kan vedtaket påklages?

Nei